

Sosiaali- ja terveysministeriö

kirjaamo@stm.fi

PL 33

00023 VALTIONEUVOSTO

Lausunto 30 .8.2017

Viite: STM100:00/2016, STM/2830/2017

Tehyn lausunto Valtioneuvoston asetuksesta ionisoivasta säteilystä

EU:n uusi säteilyturvallisuudsdirektiivi pannaan kansallisesti täytäntöön uudella säteilylailla, valtioneuvoston asetuksella ionisoivasta säteilystä sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella ionisoivasta säteilystä. Tehy ry lausuu tällä lausunnolla Valtioneuvoston asetuksesta ionisoivasta säteilystä.

Yleistä valtioneuvoston asetuksesta ionisoivasta säteilystä

Valtioneuvoston asetus ionisoivasta säteilystä on keskeneräisen oloinen. Asetus on vaikeasti luettava useiden liitteiden vuoksi. Asetusluonnoksessa on joitain ristiriitoja säteilylain kanssa mm. oikeutuksen arviointi (vna §22 ja säteilylaki §112).. Osassa liitteitä on pikkutarkkoja laskentakaavoja, joita on vaikea tulkita. Tehy ry:n mielestä liitteissä olevat keskeisimmät asiat pitää olla kirjoitettuna tekstimuotoisena lainsäädännön sisälle, joka selkiyttää tulkintaa. Esimerkkinä mainittakoon mm. turvallisuuslupahakemuksessa esitettävät tiedot.

Henkilöstövoimavarat

Valtioneuvoston asetuksen yksityiskohtaisissa perusteluissa on kirjattu, että *”tyypillisesti sädehoitokiihdyttimellä työskentelee vähintään kaksi röntgenhoitajaa, mutta sädehoitoon perehtynyt sairaalafyysikko voisi myös tilapäisesti varmistaa hoidon sujumisen ja osaisi keskeyttää hoidon. Mahdollisesti joku muu terveydenhuollon ammattihenkilö voisi olla erikoiskoulutettu hoitolaitteen käyttöön kuten esimerkiksi joissakin maissa on dosimetrismi, joka tekee laadunvalvontaa. Muulla terveydenhuollon ammattihenkilöllä kuin röntgenhoitajalla tulisi olla vastaava osaaminen hoitolaitteen käytöstä kuin röntgenhoitajalla”*. Tehy ry:n kanta on ehdoton, että molempien sädehoitokiihdyttimellä työskentelevien pitää olla röntgenhoitajien koulutuksen ja osaamisen omaavia. Näin varmistetaan potilasturvallisuus.

Rajattu röntgentutkimukseen lähettäminen

Valtioneuvoston asetuksessa on säädetty rajatun röntgentutkimukseen lähettämisen edellyttämästä lisäkoulutuksesta. Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa on säädetty niistä natiiviröntgentutkimuksista ja tautitiloista, joita rajattu oikeus koskee. Mielestämme asiakokonaisuus vaatii oman asetuksen, joka helpottaisi sekä omavalvontaa että viranomaisvalvontaa. Erillisessä asetuksessa tulisi määritellä selkeästi koulutusvaatimus, koulutuksen järjestäjä, koulutuksen kustannukset, tehtäväkuvaus, vastuut ja valvonta. Rajattu röntgentutkimukseen lähettämisen omaava ammattihenkilö pitää olla Valviran rekisterissä.

Rajattu röntgentutkimukseen lähettämisen koulutusohjelman pitäisi olla valtakunnallinen. Opetusohjelman tulee sisältää riittävästi anatomiaa ja patofysiologiaa, jotta tutkimukseen lähetettävä henkilö tunnistaa muun muassa erilaiset vammamekanismit. Osaaminen tulee varmistaa kirjallisella kokeella ja työelämän näytöllä. Pidämme tärkeänä, että kirjallinen koe on valtakunnallinen, joka takaisi oppimistuloksen tasalaatuisuuden.

Sairaanhoitajan ja suuhygienistin lisäkoulutukseen liittyvään ohjaukseen ja näytön arviointiin osallistuvalla ohjaajalla vaaditaan riittävää alakohtaista tuntemista ja säteilysuojeluosaamista.

Altistusolosuhteiden tarkkailun ja henkilökohtaisen annostarkkailun tulosten säilyttäminen

Asetuksessa säädetään, että työntekijän henkilökohtaisen annostarkkailun tulokset on säilytettävä työntekijän koko työssäoloajalta niin kauan, kun työntekijä on toiminnanharjoittajan tai työnantajan palveluksessa. On tärkeää varmistaa, että seuranta ei ole riippuvainen työntekijän työpaikasta, vaan seurannan täytyy jatkua myös työpaikan vaihduttua.

Tehy ry:n lausunnon valmistelussa on otettu huomioon sen yhteistyöjäsenjärjestöjen näkemykset; Suomen Röntgenhoitajaliitto ry, Suomen Sairaanhoitajaliitto ja Suun Terveystieteiden Ammattiliitto ry.

Helsingissä 30.8.2017

Rauno Vesivalo
Puheenjohtaja
rauno.vesivalo@tehy.fi

Kirsi Sillanpää
Johtaja
kirsi.sillanpaa@tehy.fi

Asiantuntija:
Juha Kurtti
Tutkimuspäällikkö
juha.kurtti@tehy.fi